

पृष्टा सीता केति येन तं किन्तु कुशलं वक्ष्यामि ॥ ६ ॥ मंदं मंदभाग्यं ॥ ७ ॥ धारये प्राणानितिशेषः ॥ ८ ॥ अंचितं पूजितं पद्मतुल्यैः क्षिणी यत्र तादृशं ॥ ९ ॥ स्मि
तेन ईषद्वास्येन हास्येन विनोदवचनेनांतरे मध्ये एव युतं नत्वोष्ठप्रदेशाद्दहिरिति पतिव्रतालक्षणसूचनं ॥ इदं पूर्ववर्णितमुखान्वयि कश्चित्तु प्रसन्नहास्यविशेषेण युतमिति
वाक्यविशेषणमाह ॥ गुणवत् प्रसादवत् ॥ मधुरं अपरुषाक्षरं ॥ १० ॥ वने दुःखं प्राप्यापि नष्टदुःखेव ॥ ११ ॥ क सा स्नुषा कथं किंप्रकारेति च पृच्छन्ती किन्तु वक्ष्यामि य

किन्तु वक्ष्यामि धर्मज्ञं राजानं सत्यवादिनं ॥ जनकं पृष्टसीतं तं कुशलं जनसंसदि ॥ ६ ॥ यामामनुगतामंदं पित्रा प्रस्थापितं वनं ॥ सीता ध
र्मसमास्थाय कनुसावर्तते प्रिया ॥ ७ ॥ तया विहीनः रूपणः कथं लक्ष्मणधारये ॥ यामामनुगताराज्याद्भ्रष्टं विहतचेतसं ॥ ८ ॥ तच्चावंचित
पद्माक्षं सुगंधि शुभमव्रणं ॥ अपश्यतो मुखं तस्याः सीदतीव मतिर्मम ॥ ९ ॥ स्मितहास्यांतरयुतं गुणवन्मधुरं हितं ॥ वैदेह्या वाक्यमतुलं
कदा श्रोष्यामि लक्ष्मण ॥ १० ॥ प्राप्य दुःखं वने श्यामामां मन्मथविकर्षितं ॥ नष्टदुःखेव हृष्टेव साध्वी साध्वभ्यभाषत ॥ ११ ॥ किन्तु
वक्ष्याम्ययोध्यायां कौशल्यां हितृपात्मज ॥ कसा स्नुषेति पृच्छन्ती कथंचाति मनस्विनी ॥ १२ ॥ गच्छ लक्ष्मण पश्य त्वं भरतं भ्रातृवत्सलं ॥
न त्यहं जीवितुं शक्तस्तस्मिन्नेतज्जनकात्मजां ॥ १३ ॥ इति रामं महात्मानं विलपंतमनाथवत् ॥ उवाच लक्ष्मणो भ्राता वचनं युक्तमव्ययं ॥
॥ १४ ॥ संस्तंभरामभद्रं ते मा शुचः पुरुषोत्तम ॥ नेदृशानां मतिर्मदा भवत्यकलुषात्मनां ॥ १५ ॥ स्मृत्वा वियोगजं दुःखं त्यज स्नेहं प्रिये ज
ने ॥ अतिस्नेहपरिष्वंगाद्वर्तिराद्रापि दत्यते ॥ १६ ॥ थाजातं वक्ष्यामि वा अन्यथा बोधयमपि वक्तुं न शक्यत इत्यर्थः ॥ १२ ॥ १३ ॥ अव्ययमनपाया
र्थं ॥ १४ ॥ संस्तंभ शोकं निरुंधीत्यर्थः ॥ अकलुषात्मनामपीदृशानां शोकमनसां मतिर्मदानेति न अपितु मदैव ॥ १५ ॥ अतः स्मृत्वेत्यादि ॥ संयोगाविप्रयोगांता इति
न्यायेन प्रियविषयेऽवश्यं भावि वियोगदुःखं स्मृत्वा स्नेहं त्यज ॥ विपक्षे बाधकमाह ॥ अतिस्नेहेति ॥ आद्रा जलसिक्तापि एवं शांतमपि चित्तं अतिस्नेहसंबन्धेन तद्वियो
गजशोकदीपेन दीप्येतैवेति भावः ॥ १६ ॥